

# PROZA

**Jani Virk**

*Sergijevo poletje*  
(odlomek iz romana)

## 11

Telefon je rezko zvonil v napeto tišino, ki se je razpredala med Sergijem in Duško po njuni dnevni sobi.

"Zate je, Mrakun je, dvigni," je potem, ko se je zvonjenje nekajkrat ponovilo, rekla Duška, ne da bi dvignila pogled od križanke, v katero je z otroško pisavo vnašala rešitve.

"Ti dvigni," je rekel Sergij, saj je telefon že pred nekaj leti do konca zasovražil prav zato, ker je ob vsakem klicu pričakoval, da so se nekdanji prijatelji končno spomnili nanj in mu ponujajo kaj velikega, a je bil potem vedno razočaran. In to upravičeno, kot je mislil sam, in kar je bilo navsezadnje tudi res, saj je bilo skoraj pravilo, da bolj ko je bil znanec iz nekdanjih oporečniških krogov nepomemben, više je prilezel. Edina izjema je bil Dmetrij, ki je bil zares že prej *nekdo*, zato pa je tudi toliko globlje padel med *nihčete*, med katerimi se je počutil tako nenavadno domače. Še bolj kot razočaranje nad tem, da so vsi pozabili nanj, je Sergija pravzaprav peklo to, da si zaradi nekakšnega reda pravičnosti tudi sam želi med izbrance, čeprav je prav *te* in *takšne* izbrance preziral iz dna duše.

"Ti dvigni," je živčno znova zabrusil ženi. Vstala je s skoraj žaljivo brezbriznostjo in vzela v roke slušalko.

"Ja, takoj vam ga dam," je odgovorila v aparat in proti Sergiju prosodušno rekla: "*Mrakun*," kot da mu ga ne bi napovedala že prej.

Sergij se je lenobno dvignil iz naslanjača in se med potjo do telefona spraševal, ali je po vseh teh letih ponižanj sploh še spodobno, da sprejme kakršno koli ponudbo od kogar koli.

Jože Mrakun je bil kratek in posloven, kot se je spodobilo za nekdanjega pravnika v velikem izvozno-uvoznem podjetju in zdajšnjega tajnika parlamentarne stranke. V nekaj besedah je Sergiju ponovil ponudbo, za katero je ta tako ali tako že slišal, in ga za naslednji popoldan povabil na sestanek, kot je poudaril, *z ozkim krogom odločilnih mož*. Sergija je mikalo, da bi vprašal, kdo za božjo voljo so lahko ti ljudje, ki bodo odločali o njem, saj mu nihče ne seže do pasu, vendar so mu je zdelo zamalo, da bi moral moledovati za informacije pred nekim Mrakunom, ki mu sicer v resnici ni nikoli nič *naredil*, ki pa v resnici nikoli tudi ni *nič* bil.

Pogovor z Mrakunom je Sergija pahnil v tečno izgubo ravnotežja in dolgo v noč je bral Camusa, da je spet našel vsaj nekaj svojega miru. Ves *Mit o Sizifu* je prebral že najmanj desetkrat, posamezne eseje o absurdnem človeku pa gotovo tudi petdesetkrat in večkrat, saj se je hotel vedno znova prepričati o nečem, kar je čutil v najbolj skritem kotičku svoje duše, da je namreč na neki nenavaden način lepo vztrajati in živeti v absurdnem svetu in da je upor proti njemu edina prava moška stvar. Kot že ničkolikokrat v življenju je Sergij pomislil, da je edina rešitev za brezmejni kaos med ljudmi in vsenaokrog le to, da kje obstaja Bog, in da je to pravzaprav edino, kar je zares pomembno, hkrati pa je pomislil, kakšna škoda je, da je kljub tej zavesti sam pravzaprav zgubljen za Boga in vse božje, saj je od vedno lahko zbral moč le za nečimrno občudovanje svoje lastne inteligence in za osvojitve kakšne ženske, ker je bil tako rekoč od rojstva tako do konca egocentričen, da je bilo zanj dobro pač zgolj to, kar je bil in kar je potreboval on sam, resen odnos do Boga pa bi ga lahko le motil v njegovi nadležni svobodi, ki se ji ni niti znal niti hotel odpovedati.

Preden je s svojimi debelimi, okornimi prsti našel stikalce na nočni svetilki in jo ugasil, je še pomislil, kako pravzaprav ob vseh svojih izpostavljanjih in burnih dogodivščinah v življenju ni počel drugega, kot za robom življenja iskal majhne krpe človeške toplote in si z njimi hladil neozdravljive rane. Tema, ki je v hipu napolnila sobo, je v njem sprožila bolečo, zoprno tesnobo, iz posteljne špranje je potegnil skrivno dozo uspaval, ki mu jih je samaritanka Duška načeloma metala stran zaradi njegovih

ledvic in jeter in sploh vsega, kar ga bo nekoč dokončno izdalo, in si jih vsul v usta.

## 12

Sergiju se že dolgo ni zgodilo, da bi dopoldne spal skoraj do enajstih. Po navadi je bil pokonci že ob osmih, čeprav je zvečine pisal ali bral do treh ali štirih zjutraj. Žarki majskega sonca so ga toplo ščemeli v oči, in ko jih je odprl, je nekajkrat uživaško pomežikal vanj, potem pa se zdrnil in pogledal na budilko. Zaklel je in težko gmoto svojega telesa z nenavadno gibkostjo usmeril proti kupu oblačil.

Ob enajstih je bil dogovorjen z malce odsluženo televizijsko voditeljico Klavdijo Žilnik, ki jo je pred tednom dni v družbi nekega njegovega znanca, podpovprečnega dramatika in nadpovprečnega zapeljivca, zaneslo v Marmelado. Sergij se je, medtem ko je bil znanec na stranišču, z žensko brez kakšnih posebnih težav dogovoril za zmenek, kot je predlagala prsata in poudarjeno naličena ženska, kar pri njej doma.

Iz hlačnega žepa je potegnil denarnico, pobrskal po njej in med pomečkanimi listki našel rdečo vizitko z naslovom Klavdije Žilnik. Na vizitki je bila tudi njena slika, tega zadnjič v Marmeladi, ko jo je na hitro vzel in spravil, ni opazil. Še nikoli prej ni videl, da bi si dal kdo na vizitko tudi sliko, z mešanimi občutki se je zazrl v žensko z globokim dekoltejem in bujno blond trajno, ki je s plastificirane kartice buljila vanj hkrati vabeče in zmedeno, kot Sharon Stone, izgubljena nekje v bohinjskih hribih. Nasmešnil se je, denarnico potisnil v žep in hitro stopil iz sobe.

V kuhinji je dišalo po kavi, videl je, kako so na mizi pripravljene za zajtrk biožemlje, manj mastno maslo, manj masten sir, umetni med brez sladkorja in sploh vse mogoče, kar naj bi mu po mnenju zdravnikov in Duške zmanjšalo holesterol in sladkor v krvi ter mu življenje podaljšalo tako rekoč v nedogled.

Izmuznil se je v predsobo, videl je, da je v kopalnici luč, slišal je šumenje vode, potuhnjeno si je hitro nataknil čevlje, navesil nase balonar in tiho odklenil vrata. Med podboji je za hip pomislil, ali ne bi Duški vseeno zavpil, da odhaja, a je le odkimal z glavo.

"Samo vznemiril jo bom," je prostodušno zamrmral noter vase, za hip pomislil, da se mu vest prebudi le pri velikih in največjih stvareh, in izginil iz stanovanja.

Preden je stopil na avtobus, je v kiosku kupil časopis, vendar ga potem med vožnjo ni več mogel brati, saj je zeleno vozilo divje poskakovalo po grbinah ene glavnih ljubljanskih ulic, ob tem pa je voznik speljeval in zaviral tako trzajoče, kot bi bil njegov živčni sistem v razsulu.

Oddahnil si je, ko je izstopil pred velikim terasastim blokom. Za nekaj hipov se je moral nasloniti na velik oglaševalski letak za perilo Palmers, da ga je minila rahla slabost in se mu je umirilo krožeče votlo kroženje v želodcu. Še enkrat je pogledal na vizitko, ker je pozabil hišno številko, si potem pred izložbenim oknom popravil ovratnik balonarja in odšel na lov za Klavdijo Žilnik.

Ob pol dvanajstih je pozvonil pri njenih vratih. Čakal je, nihče se ni odzval. "Sem pač zamudil, nič hudega," je zamrmral noter vase, znova pozvonil, nekaj hipov še postal in potem odšel po hodniku.

Stoječ pred dvigalom, je za sabo zaslišal škrtanje ključa, ozrl se je čez ramo in zagledal, kako je skozi priprta vrata stanovanja Klavdije Žilnik pokukala njena glava s košato in bujno zavitimi blond kodri, ki so bili le del njene lasulje iz Londona. Tega Sergij ni mogel vedeti, saj se je še komaj kdo lahko spomnil, da je bila Klavdija Žilnik dvajset let nazaj mlada radijska novinarka z nenavadno redkimi rjavkastimi lasmi in da je na televizijo prišla po precej navadni poti prek postelje nekega odgovornega urednika, ta pa je bil vseeno toliko pozoren do nje, da ji je iz službenega denarja kupil lasuljo, in odtlej se je na glavi Klavdije Žilnik izmenjalo na desetine bolj ali manj enakih bujnih blond lasulj; te so medtem sicer prišle iz mode, vendar so ob njenem oprsju postale pglavitni razpoznavni znak njenega telesa, tako da so jo ljudje mnogo bolj poznali kot *tisto z blond kodri s televizije* kot pa po imenu.

"Ah, vi ste, Sergej," je dahnila s komaj slišnim glasom po hodniku proti Sergiju in mu z gibom roke namignila, naj se vrne in vstopi.

"Malo pozen sem," je brezbržno zagodel Sergij, ne da bi žensko opozoril na napačno izgovorjavo svojega imena, ko je skozi vrata stopal v predsobo, oblepljeno z živordečimi tapetami, "kako Vam gre?"

"Dobro, veste, ravno sem si s črtalom popravljala obrvi in nisem mogla

takoj odpreti," je rekla nekam potrto, kot da ji je zato še posebno hudo.

Klavdija Žilnik je opazila, da je Sergiju pogled obstal na uokvirjenih fotografijah, ki so bile razporejene vsenaokrog po široki rdeči predsobi.

"Ah, to so poti moje kariere," je rekla zasanjano in nežno, kot bi kakšna druga ženska govorila o svojem majhnem otročiču, in potem Sergija dobesedno vlekla od slike do slike in mu podrobno pojasnjevala, na katerem dogodku ali banketu je bila posneta. Povsod okrog nje so bili nekdanji, sedanji ali prihodnji politiki in gospodarstveniki, vse slike so bile posnete tako, da so bili v ospredju lasulja, nasmešek in oprsje Klavdije Žilnik.

"Veste, Sergej," je vedno znova nepravilno ponavljala Sergijevo ime, ta se za to sploh ni menil, ampak je med njenim brbljanjem premišljeval, da še ni srečal ženske, pri kateri bi imel občutek, da je brez vsakršnega vonja, čeprav so od nje dobesedno puhteli laki in dišave, "veste, Sergej, na človeku pusti sledi, če so dvajset let vse oči uprte vanj, če je dvajset let nenehno v središču pozornosti," mu je rekla vsaj petkrat med ogledovanjem slik in se potem ganjeno spominjala dogodkov ob vsaki fotografiji. Sergija je imelo, da bi se obrnil in šel, vendar ga je zadržala radovednost, kako se takšna ženska vede v postelji.

"Danes zjutraj sem pod očesom opazila gubice, si morate misliti," je zaupno rekla Sergiju, ko sta se v dnevni sobi usedla v fotelje in mu je postregla z martinijem. "Ustrašila sem se že, da se staram," je rekla s tihim glasom samousmiljenja, "na srečo so izginile, ko sem se namazala s pravo kremo. Sploh ne bom prenesla, da mi gube načnejo obraz, tega si ne smem privoščiti," je zastokala proti Sergiju, ga pogledala, kot da je on lahko njena zadnja rešitev, in se pomaknila bliže k njemu.

"Še precej lepši ste, kot ste videti na ekranu," je zabrbľal Sergij, ne da bi mu bilo kakor koli nerodno ob očitni laži, "in precej bolj mladostni ..."

"... na ekranu na srečo ne izžarevate takšne divje privlačnosti," je po premolku nadaljeval Sergij, saj je opazil, da ženska povsem verjame njegovemu neokusnemu laskanju, "drugače se človek sploh ne bi mogel zadržati in bi kar planil nad televizor."

"Oh, dajte no," je dahnila Klavdija Žilnik, se samovšečno nasmehnila in se pomaknila še bliže k Sergiju, "zdaj pa pretiravate."

"Nič ne pretiravam," je resno rekel Sergij, ji roko počasi položil na

nogo in se ji s prsti prerinil pod rob tesno oprijetega usnjenega krila.

"Zdaj ste pa poredni," je rekla Klavdija Žilnik in se začela neumno hihitati. Prijela je steklenico martinija in dotočila Sergiju, pri tem pa privzdignila zadnjico, tako da se ji je krilo sprostito in ji je Sergijeva roka lahkotno zdrsela po stegnih. Njegovi veliki, hrapavi prsti so zgrabili nekaj gladkega in drsljivega in najprej je pomislil, da je ženska tam spodaj le tako gladko obrita in da je pač zgrešil njeno češpljo. Šele čez nekaj hipov, ko je Klavdija Žilnik v pričakovanju njegovega moškega navala noge izprožila proti njemu in hrbet stokajoče spustila čez naslanjalo fotelja proti tapisonu, je Sergij opazil, da boža pozlačene usnjene hlačke.

## 13

Ko je Sergij vstopil skozi umazana steklena vrata Marmelade, si je moral najprej popraviti hlače, saj so mu tako nerodno zlezle navzdol po bokih, da se je skozi odpet balonar videla široka elastika njegovih smešnih spodnjih hlač, tako imenovanih boksaric, ki mu jih je v zadnjem času zjutraj nastavljala Duška. To je opazil, šele ko je od omizja marmeladovcev k njemu priletela groba pripomba o tem, da so reklame za spodnje perilo v modi očitno tudi med upokojenci, to je sprožilo nekaj hahljanja in tudi to, da je Sergij pogledal navzdol po sebi in ugotovil, da je pri Klavdiji Žilnik pozabil pas.

Niti na kraj pameti mu ni padlo, da bi se vrnil ponj v njeno stanovanje. Z odporom se je spomnil, kako je ženska med ljubljenjem na fotelju ležala povsem negibno s široko razprtimi očmi in čudno zasukanim vratom, tako da je zares pomislil, da je mrtva, in se je odmaknil od nje. Klavdija Žilnik je zaobrnila in privzdignila glavo, ukazovalno rekla še in potem spet padla nazaj v svoj mrtvaški način uživanja. Trudil se je, da bi hitro končal, vendar se mu je pred očmi nenehno motala predstava, da se zaganja v napihnjeno lutko. Ženska se potem niti ni pustila obrniti naokrog, da bi namesto njenega otrplega in s plastmi pudra prekrita obraza gledal vsaj njeno zadnjico in si predstavljal, da spi s kakšno drugo žensko, tako da si je dobesedno oddahnil, ko je končal nepričakovano naporno opravilo. Potem se je Klavdija Žilnik znova razživila, z velikimi, nihajočimi prsmi je drgnila Sergijevo

poraščeno glavo, mu v zajetno telo vznemirjeno šepetala absurdne besede *moj mali sladki prasec* in mu nazadnje iz hlač potegnila pas in zahtevala, naj jo tepe po hrbtu. Sergij tega ni počel še nikoli prej in za to tudi ni čutil nobenih potrebnih nagibov, vseeno pa si je mirno prižgal cigareto in v enakomernem ritmu s pasom švrkal Klavdijo Žilnik po hrbtu, dokler mu cigareta ni ugasnila in je sklenil, da bo prenehal z bedastim početjem, ki je bilo ženski, sodeč po njenem visokem, vznemirjenem piskanju, v precejšnje veselje. "Odit moram, pomemben sestanek," je zamrmral proti golemu telesu, ki je globoko dihalo, ležeč pod njim na ustrojeni živalski koži, naredil dolga požirka iz steklenice martinija, nase navlekel oblačila in tako rekoč pobegnil iz stanovanja televizijske voditeljice.

Stoječ v zakajenem prostoru Marmelade, je šele začutil, iz kakšnega morastega položaja se je rešil, in se zaklel, da bo obiskoval samo še ženske, s katerimi je že imel kdaj opravka.

"Danes zamujaš," je proti njemu zavpil Zarnik in od sosednje mize k sebi potegnil stol za Sergija. "Rowenski te je čakal deset minut, potem pa je izginil. Kaže, da se je navezal nate."

"Tiste njegove rdečke ni bilo?" se je pozanimal Sergij in v hipu pozabil na svoj sklep izpred nekaj trenutkov.

"Ne," je kratko odvrnil Zarnik in ob sebi prijatelju naredil prostor.

Marmeladovci so bili sredi burne debate, ki se je pravzaprav že pred Sergijevim prihodom sprevrgla v prepir. Večina marmeladovcev se je že nekaj časa ogrevala za Alfreda Suslja, ki je bil včasih v partiji in hkrati tudi visok funkcionar v jugoslovanski nogometni organizaciji, na prvih volitvah pa se je pojavil na čelu nove demokratične stranke in si je ob vsem svojem večšem govorniškem repertoarju pridobil simpatije mnogih intelektualcev in množic preprostih ljudi predvsem z nenehnim ponavljanjem, da je nogomet izraz nepreračunljive in brezglave mentalitete balkanskih množic in politikov ter zato neprimeren za marljivo in urejeno naravo pravega Slovenca. Suselj je v parlamentu celo predlagal zakon, po katerem naj bi v Sloveniji prepovedali profesionalni nogomet in vlaganje podjetij v to športno zvrst, in za ta namen mu je prek svoje stranke uspelo zbrati več kot dvanajst tisoč podpisov. "Suselj je edini, ki razume, za kaj gre, in lahko premaga komuniste," je nad omizje z neomajnim glasom vrgel upokojeni filozof Vojko Silk, ki je na stara leta začutil, da je ukvarjanje s politiko

njegova državljanska dolžnost.

"Če bo nekdanji komunist premagal nekdanje komuniste, se ne bo nič spremenilo," je stoično izjavil Zarnik, "to je tako, kot da viski poplakneš z viskijem. Enak okus ti ostane."

"Zarnik, govoriš natanko kot kakšen zakrnel komunist," je vzrožil Silk, ki je v šestdesetih letih že kot zrel moški po časopisih pisal podlistke o klasičnih marksizma in do svoje upokojitve na koncu osemdesetih let predaval samoupravljanje po raznih ljubljanskih srednjih šolah, "Zarnik, ti si pezde, ki se bojiš revolucije."

Sašo Zarnik se je stežka zadržal, da proti Silku ni vrgel kozarca piva, s prsti je zatopotal po mizi, da je šel najhujši naval jeze mimo, in potem osupljivo zbrano rekel proti upokojenemu filozofu, ki je bojevito in postavljajsko strmel vanj: "Silk, revolucije so se končale, kdor potrebuje svojega pastirja, naj si ga pač poišče; drugače pa je demokracija samo dolgočasen dogovor med ljudmi, kako naj si uredijo družbo, da jih ne zasuje njihov lastni kaos. In to je vse, pa če nama je to všeč ali ne."

"Z njim se ne bom več pogovarjal, nič ne razume," je Silk oznanil nad omizje marmeladovcev. Ti so svoje poglede usmerili proti Sergiju in čakali njegovo rabsodbo.

"Kaj tako buljite," je zagodel Sergij, saj je imel slab občutek od čudnega seksa s televizijsko voditeljico in ga je poleg tega začela tudi še glodati bojazen, da je pri Klavdiji Žilnik še mnogo prej dobil aids kot pri tisti Ukrajinki iz Nebotičnika, "mi bi se morali že zdavnaj razpustiti, s temi bedastimi pogovori o bedastih ljudeh se iz dneva v dan bolj ponižujemo. Včasih smo se pogovarjali skoraj samo o Bogu, ženskah in knjigah, pa smo vseeno dobro vedeli, kaj je s politiko. Danes pa samo še politiziramo in v resnici nič več ne vemo."

"Fantje, jaz že vem, z vami pa je očitno konec," je oznanil Silk in v znak protesta vstal od mize. Z dramatičnimi gibi si je oblekel plašč, položil na mizo tisočaka in odvihral iz lokala.

"Ne boš pozdravil?" je rekla z medenim glasom, ko je vstopila v razmetano sobo in z daljinskim upravljalcem ustavila pornografsko kaseto, ki si jo je v obupu osamljenega praznega popoldneva neprizadeto vrtel Jošt Rowenski.

"Kje si bila," se je obrnil proti njej s priprtimi očmi, rdečimi od dveh neprespanih noči, "pogrešal sem te."

"Tudi jaz sem te pogrešala v Marmeladi, ko bi se moral potegniti zame, pa te ni bilo," je rekla očitajoče in neprepričljivo, saj je v resnici vedela, da on ni nič kriv in je bila le besna, ker so jo osmešili pred njim.

Jošt Rowenski je podrobno opazoval obraz ženske, ki jo je hkrati ljubil in sovražil, imelo ga je, da bi ji primazal dve klofuti, obenem pa si je želel, da bi se stisnila k njemu in da bi z njo spal.

"Nisi dobra," ji je rekel, "preveč si dovoliš."

"Nekateri si pač lahko dovolimo preveč," je zajezikala in se odpravila v kopalnico pod prho.

Čeprav je komaj čakal, da se vrne, je zdaj premišljeval, ali ne bi naredil konec tej svoji ljubezenski avanturi, ki je postajala vedno napornejša, in Margareto z vso njeno kramo preprosto napodil iz stanovanja, vendar se mu je v misli nenehno vrivala podoba majhne deklice, kako hodi po dvorišču majhne hribovske vasi, v daljavi opazuje dimne vrtince nad mestom in sanja, kako bo nekoč odrastla in odšla pogledat, kaj je pod tistim dimom. Pravzaprav si je želel, da bi prišli nazaj časi, ko je živel sam in le sanjaril o ženskah, ne da bi mu bilo treba prenašati njihovo resnično težo, ki ga je zadnje tedne tiščala k tlom v podobi Margarete Dev; ta je nadenj zares prišla kot naravna katastrofa, ki človeka najprej dvigne v zrak, potem pa ga trešči na tla, po katerih je včasih lahko hodil pokončno, zdaj pa se zmedeno plazi po vseh štirih.

Brezvoljno je zavrtel pornografsko kaseto in otopelo naprej buljil v žensko, na kateri sta se naprezala črnca z velikanskima živalskima udoma.

## 15

Sergij je zamišljeno hodil proti knjižnični čitalnici in si med potjo čistil očala, zato je spregledal kup fig, ki jih je pred nekaj minutami na pločniku sredi mesta naredil policijski konj. S težkim korakom je z levo

nogo stopil naravnost v toplo gmoto, iz katere se je kadilo v svež dopoldan. Začutil je, kako se mu je med nogavico in čevljev vrnila vlažna snov, za katero najprej ni vedel, ali je topla ali hladna, in se je zoprno tuje širila noter v čevljev. Obstal je, si nataknil očala in pogledal podse.

"Drek," je rekel in počasi dvignil nogo iz piramide živalskega izvora, "sranje," je zabentil in gravžljivo potegnil nogo iz toplega kupa, kot da bi se je najraje takoj odrekel. Z namrgodenim obrazom je, ponavljajoč *prekleta sranje in umazan drek*, stopil proti zelenici in si pri tem komaj upal dotakniti tal z levo nogo, tako da je s svojo zajetno gmoto pravzaprav zgolj skakljal po desni. Levi čevljev je potem pod vsemi mogočimi koti drgnil ob travo, vendar je konjsko sranje še vedno ostajalo na njem in se mu razširilo še više po nogavici in hlačnici.

Šele čez nekaj časa je opazil, da nekaj metrov stran na konjih sedita mlada policaja in zreta na ulico. Mar jima je bilo za Sergijevo nezgodo, ki sta jo pravzaprav povzročila onadva, kot dva generala pred bitko sta nepremično strmela v nepretrgano reko avtomobilov.

Sergija je imelo, da bi ju vprašal, ali se nameravata tudi onadva ponečediti sredi mesta. Komaj se je zadržal, da se ni spravil nad oba zelenca, ki sta nenadoma v njegovih očeh postala simbol vse mizerije, ki se je iz dneva v dan dogajala okrog njega: bebasto sta bolščala nekam v prazno, ne da bi se kakor koli zavedala, da se vsenaokrog njiju kopiči sranje, ki ga povzročata tudi sama in v katero se bosta med opravljanjem svojega poslanstva prej ali slej pogreznila s svojima butastima, praznima pogledoma.

"Hej, vidva ..." je zavpil Sergij proti njima, potem pa se je zavedel absurdnosti svojega početja in le zamahnil z roko.

Policaja sta se spogledala, si izmenjala nekaj besed in odjahala stran.

Sergij je še nekaj časa neuspešno spravljaj konjski drek s svojega čevlja, dokler ni opazil, da se nesnaga z vsakim gibom le še bolj širi po njem in da se bo moral vrniti domov. Nagravžno topekast občutek mu ni dal miru, takoj ko je iz prometnih ulic prišel v zapuščene stranske, je odvrnil čevljev in si previdno sezul še zadrekanogavico, tako da mu je pred njegovim blokom poštar nejeverno in bedasto buljil v noge in bi se bil tudi vtaknil vanj, če ne bi zadnji hip zagledal njegovega besnega in grozečega pogleda.

Doma si je levo nogo pol ure namakal v lavorju, polnem tople vode

in dišeče kopalne pene, potem pa se je, zavedajoč se, da so njegovo običajno časopisje, ki mu ga je knjižničarka po dogovoru vedno hranila le do enajstih, gotovo že razgrabili drugi obiskovalci čitalnice in ga zaznamovali s svojim prhljajem, slino ali celo z nosnimi izcedki, odpravil naravnost v Marmelado.

Lokal je bil skoraj prazen, v njem sta bila le Zarnik in Rowenski, ta se je, namenjen na tiskovno konferenco, spotoma zaustavil v njem. Iz avtomata za toast je prihajal zoprn plastični smrad, Zarnik je povedal, da je naročil toast, natakara pa je skupaj s kruhki v pečico porinila tudi plastični podstavek za kozarce. Jošt Rowenski je nekam čudno zagrenjeno buljil v mizo, kot da je on požrl tisti podstavek, ki ga je natakara seveda vrgla najprej v vodo in potem v smeti.

Sergij je hotel Zarniku čimprej povedati za sestanek, ki ga je imel z nekakšnimi politiki glede novega tednika, in je čakal, da bi se fant odpravil po svojih opravkih, vendar pa je Jošt Rowenski v svoji grenki otopelosti pokazal neomajno vztrajnost, tako da se Sergij kmalu ni mogel več zadržati.

"Ja, Zarnik, ponujajo mi direktorsko mesto pri novem tedniku," je rekel na videz neprizadeto in malomarno čez mizo, kot da ga to niti najmanj ne zanima.

Sašo Zarnik je seveda čutil samovšečni, nečimrni podton v prijateljevih besedah, vendar si je omislil majhno objestno šalo in ga je ohladil s prav tako igranim malomarnim vprašanjem, ali je prejšnji večer videl sramotni poraz ljubljanskih košarkarjev z Grki, čeprav je dobro vedel, da nikoli ne gleda športnih prenosov in da po dolgem in počez prezira ves šport razen boksa.

Sergij se je odkašljaj in pogledal Zarnika naravnost v oči.

"Zarnik, ponujajo mi direktorsko mesto pri novem tedniku," je ponovil, "včeraj sem imel pogovore," je dodal z glasom, ki ni več dopuščal nobenih slepomišenj. "Ne vem, kaj naj naredim, mislim pa, da ni pametno."

"S kom si govoril?" je tokrat resno vprašal Zarnik in s pogledom ošvrknil Jošta. Ta je, zavedajoč se resnosti pogovora, v svoji siceršnji depresiji, ki jo je povzročila Margareta Dev, dal roke na mizo, nanje spustil glavo in se pretvarjal, da namerava zadremati, v resnici pa je kljub bolečini ljubosumja, ki mu je trgala drobovje, napel ušesa.

Tudi Sergij je nejevoljno pogledal novinarja, vendar je potem Zarniku z migljajem glave pokazal, naj poba navsezadnje sliši, če se pač noče pobrati,

in si šel z nohti raskajoče po košati, neurejeni bradi.

"Kar visoka zasedba je bila," je zanergal proti Zarniku, "čeprav so v resnici sami diletantje. Če sem jih prav razumel, me potrebujejo bolj zato, da dam s svojim imenom projektu težo. Jaz naj bi bil nekakšen glavni direktor, ob sebi pa bi tako ali tako imel poslovnega direktorja, ki bi pravzaprav skrbel za denar. Za glavnega urednika pa je menda določen Darko Milnik. Jaz naj bi bil nekakšen posrednik med njima."

"Milnik?" se je začudil Zarnik, saj se je še dobro spomnil, kako je Milnik še nekaj let nazaj kot Tanjugov dopisnik iz Kitajske o tamkajšnjem komunističnem režimu nenehno pisal z najbolj izbranimi in laskavimi besedami, tako da so ga jugoslovanske oblasti nazadnje odpoklicale, saj je bil njegov navdušeni kitajski komunizem preveč celo zanje. Milnik se je po osamosvojitvi s kar največjim hrupom razglasil za žrtev bivšega sistema, to je navsezadnje v resnici celo bil, in mu je uspelo s svojim večim peresom kopico tako imenovanih novih politikov in množice, ki pač po definiciji ne morejo biti drugačne kot nespametne, prepričati, da je on, nekdanji pretirano goreči komunist, eden najiskrenejših protikomunistov.

"Kdo pa je predlagal Milnika?" je na dolgo potegnil Zarnik in tako izrazil svoje nestrinjanje in hkrati dvom o primernosti prijateljevega sodelovanja pri takšni stvari.

"Vsi," mu je odgovoril Sergij, "pravijo, da ni nobene druge prave izbire. Pa saj veš, kakšni so novinarji, pišejo pač za tistega, ki jih usmerja in plačuje."

Jošt Rowenski je hotel protestirati iz svojega depresivnega prisluškovanja, saj ta obsodba zanj nikakor ni veljala, vendar je iz sebe spustil le grlen glas in se potuhnil nazaj v neprepričljivi dremež.

"In kaj boš naredil?" je vprašal Zarnik in se preiskujoče zazrl v svojega starejšega prijatelja.

"Ne vem še," je odvrnil Sergij, "premišljujem. Sicer pa sem mislil, da mi boš kaj svetoval."

"Kaj naj ti svetujem," je rekel Zarnik, "sam bolje veš, v kaj se spuščaš. Edino, kar si lahko obetaš, je najbrž dober denar."

"S tem mi nisi veliko pomagal," je Sergij nejevoljno zanergal in z robcem zbrisal šminko z roba skodelice, v kateri mu je natakara prinesla kavo.

"Kaj pa naj ti rečem," je hladno rekel Zarnik, "sam že nekaj let govoriš, da bo šlo vse k vragu. Si prepričan, da se sredi tega kaosa res lahko pojavi odrešitelj ... Si ti ta odrešitelj?" je po premolku skeptično usmeril proti Sergiju – ta si je z nohti dobesečno grebel v brado in si živčno praskal lica.

## 16

Jošt Rowenski je imel za sabo naporen dan. Najprej je brez uspeha preganjal svojo depresijo v Marmeladi, potem pa je moral na tiskovno konferenco opozicijske stranke. Tam sta predsednik in tajnik skoraj dve uri izčrpavala navzoče z nekakšnimi teorijami o gospodarskem kolapsu države in predvsem o njunih poteh izhoda iz krize. Ker sta bila v teh stvareh diletanta in v resnici tako kot večina pristojnih državnih uradnikov še sama nista vedela, za kaj gre, sta o zapletenih stvareh govorila še bolj zapleteno, tako da se je Jošt pozneje v redakciji več kot dve uri mučil s tem, da je iz zapiskov sestavil nekaj razumljivih stavkov, za katere pa niti sam ni natanko vedel, kaj natančno naj bi pomenili. Popoldne pa je bil dežurni v centralni redakciji in je prevajal Reuterjeva sporočila in krajšal besedila dopisnikov. Večino časa je bil v pisarni deska vrvež, bolj posledica tega, da je honorarna tajnica, komaj dobro polnoletna Dada Kilar, s svojim znanim opolzkim vedenjem dražila vse moške po vrsti, kot pa pravih opravkov. Ko sta z Joštom za nekaj časa ostala sama, mu je čez mizo sporočila, da je, kot je dobesečno rekla, *že dolgo ni nihče dobro nategnil*, to je Jošta v njegovo lastno presenečenje in nejevoljo za hip spravilo v zadrego. Ženska jo je opazila. "Pardon, vidim, da si neizkušen," je jezikala proti njemu in mu pod mizo svoj mokasin porinila med noge. Joštu moška čast ni dopuščala, da bi žensko nogo odrinil od sebe, pustil je, da je nekaj časa brez posebnega učinka na njegove ude telovadila po njem, potem pa ji je sezul mokasin in ga skozi režo priprtega okna vrgel dol na parkirišče.

"Svinja, butec impotentni," je zavpila nanj Dada Kilar, stekla do okna in lahko le še opazovala, kako je njeno obuvalo odskočilo od asfalta. Jošt jo je zgrabil za suhljato zadnjico, vendar ga je odrinila od sebe in mu hotela primazati klofuto, a jo je z lahkoto prestregel.

Ko je zvečer prišel domov, ga je Margareta pričakala v napetem molku. Opazil je, da ni pripravila nobene hrane; sploh je bilo navadno tako, da je on njo vedno pričakal z večerjo, ona pa se, narobe, nikoli ni potrudila zanj. Pravzaprav sicer ni znala kuhati, toda Jošta je njeno nenehno zgovarjanje na utrujenost, ki se je začelo že po dveh tednih skupnega življenja, vedno znova spravilo v slabo voljo.

"Kako si?" jo je vprašal prijazno, čeprav je bil pravzaprav užaljen, ker ga je iz njemu neznanega razloga spet pričakala tako hladno, da bi jo moral pravzaprav ozmerjati.

Preslišala je njegovo vprašanje, sploh pa prijazen ton v njem, in po dolgih sekundah užaljenega molka spod sebe potegnila pomečkane potipkane liste.

"Kako si lahko takšen lažnivec," je siknila proti njemu z bolnim, prenapetim pogledom, "kako si me upaš na tak nizkoten način osmešiti. Niti za hip takrat v Marmeladi nisem verjela, da se bodo po ulicah res sprehajali sloni in žirafe. Misliš, da sem nora? Poleg tega opisuješ Sergija tako posmehljivo, da je vsakomur jasno, da si mu nevoščljiv, ker je v življenju nekaj dosegel in bo mogoče še kaj. Najlaže se je vsem posmehovati in jih prikazovati kot tepce in pokvarjence, ti pa ob tem edini ostaneš dober in lep in pameten ..."

"Kdo ti je dovolil, da stikaš po mojih predalih, ženska," je prešel v napad Jošt, "tokrat si šla res predaleč."

"Ta svoj zmazek si pustil na mizi v kuhinji," je ostro zasikala Margareta, "kaj me briga svinjak v tvojih predalih, najbrž jih niti odpreti ni mogoče."

Jošt se je spomnil, da ponoči ni mogel spati in je zares odšel v kuhinjo pregledovat zapiske o Sergiju; očitno je potem kup listov pustil na mizi.

"Če bi hotel, da prebereš, še preden končam, bi ti sam pokazal, verjetno ti je to jasno," ni popuščal Jošt in mrzlično premišljeval, katera poglavja vse je našla.

"In kako si lahko takšna svinja, da izkoriščaš tisto, kar se je zgodilo na kongresu," je skozi zobe prezirljivo rekla proti njemu. "In kako si me opisal, kot da bi bila na pol kurba," je zasikala in pred njim strgala liste na drobne koščke. "Zahtevam, da daš ven te slaboumnosti o meni," je rekla potem s histerično grimaso Margareta Dev, ki se je v resnici pisala Magdalena Zeu, "kako si sploh upaš pisati o meni. Črne lase mi spremeniš

v rdeče, malo zasukaš priimek, me podlo karikiraš in sprevračaš dogodke in celo misliš, da se ne bom prepoznala. Misliš, da sem nora, me imaš za noro? In kaj takega bi si ti upal objaviti? Prepričana sem bila, da pišeš novinarsko reportažo o nekem resnem človeku, pravzaprav pa kracaš lažniv zmazek."

"Pomiri se, to je delovna verzija," se je malce umaknil Jošt, ki je bil globoko v sebi do konca prepričan, da je stvari zastavil še preblago, ker so bile še precej bolj groteskne in je bil prizanesljiv samo zato, ker je nekje prebral, da morajo biti junaki vsaj malo simpatični, da jih bralec lahko prebavi. Resničnost je bila dejansko še precej hujša. Dobro se je recimo spomnil, da Magdalena ob Zarnikovih blebetanjih o žirafah in slonih na ljubljanskih ulicah ni vprašala le, *ali bi jim tukajšnja klima ustrezala*, ampak jo je, preden se je zavedela neprimernosti svojih besed, zanimalo tudi, *ali ni pri nas prehladno, da bi se tu lahko razmnoževali*. Na splošno je bil prepričan, da nekaterih ljudi sploh ni mogoče opisati tako groteskno, kot so groteskni v resnici, seveda pa tega ni nameraval razlagati Magdaleni.

"Nobenih kopij nimam," je rekel, ko je opazoval koščke svojega teksta, ki so snežili proti tlom, "ženska, ti trgaš moj trud in denar."

Pomislil je, da se ji bo maščeval tako, da bo še podrobneje opisoval njene navale abotnega vedenja in neumnosti, ki jih je znala izreči zaradi slabe izobrazbe, hkrati pa je sklenil, da bo Joštu Rowenskemu pripisal tudi nekaj zdrave moške grobosti, kakršna mu je bila v odnosu do žensk tuja.

"Kaj me brigata tvoj trud in tvoj denar," je zlobno proti njemu siknila Magdalena Zeu in s police ob divanu na tla besno pometala nekaj knjig in cedejev.

Jošt Rowenski je zbral odločnost, stopil do divana in ji primazal klofuto. Ženska je vstala, mu divje zasadila nohte v obraz, potegnila, tako da so na koži vzcvetele široke rdeče krvave praske, potem pa nenadoma tako silovito zahlipala, da se je ustrašil zanjo. Naslonila se je nanj, čutil je, kako njeno telo neenakomerno drgeta. Nekaj časa sta tako stala, tesno objemajoč drug drugega, potem pa se zvalila na divan in se divje ljubila.

Po sobi se je razlegalo Margaretino stokanje in bučen smeh iz neke studijske ameriške humoristične nadaljevanke. Joštu se je zdelo, da je hkrati tudi nekje drugje; čeprav se je gol ljubil s svojo prijateljico, je imel prav tako jasno predstavo, da hkrati lebdi nekje v zraku in hladno premišljuje,

kako ljudje za tistih nekaj minut topline ure in dneve in tedne in mesece in leta prenašajo strahotno težo drugih ljudi.

17

Sergij se je zavedal, da bo moral odločitev o ponujeni službi sprejeti sam. V petek je sklenil, da odpotuje v svojo brunarico na Dolenjsko in tam temeljito razmisli. Duški je prepovedal, da ga pelje v njegovo rojstno pokrajino ob izviru Krke; že neštetokrat mu je bilo žal, da nima voznškega izpita, saj je bila to še ena stvar več, s katero ga je žena vezala nase. Seveda je doma nastal prepir; Duška je vztrajala, da je Sergij preslabega zdravja, da bi ga lahko pustila samega, on pa je nanjo robantil, da na svetu ne vidi stvari, ki bi ga lahko spravila pod rušo, razen nje same. Prepir se je končal tako, da mu je Duška pripravila prtljago in ga molče užaljeno odpeljala na glavno avtobusno postajo.

Ko se je potem čez dobro uro peš približeval brunarici in na vsa pljuča vdihoval gost, opojen vonj zemlje, ki je megličasto puhtel iz tal, je na blatni ozki poti sumničavo opazoval sveže odtise avtomobilskih gum. Ko je skozi gozdiček prišel na travnik ob reki, kjer je stala njegova brunarica, je videl, da se ni motil. Pred majhno leseno hiško je stal Duškin avtomobil, iz dimnika so se valili oblački dima.

"Preklete, preklete," je zamrmral vase, "ta ženska me stiska za sapnik, ta ženska me bo zadušila."

Hrupno je odprl vrata in vstopil v prostor, pripravljen na srdit besedni dvoboj.

"Tiho bodi," ga je prehitela Duška, medtem ko je oblačila posteljne blazine v prevleke, "prezračila sem in zakurila, da preženem vlago, in le še tole uredim, potem pa grem."

Sergij je opazil, kako je za hip pogledala proti njemu in poskušala ugotoviti, ali ji bo kljub vsemu dovolil, da ostane. Potovalno torbo je vrgel v kot in odšel na klop pred brunarico pokaditi cigareto. Krka mu je prijetno drseče šumela v ušesih, majsko sonce je prediralo jutranji hlad in mu gredo čelo.

Kdaj pa kdaj je iz brunarice do njega priplaval ropot, Duška si je očitno

dajala opravka z novimi in novimi stvarmi. Na živce mu je šlo, ker je čutil njeno navzočnost, vendar ne toliko, da ne bi popustil toplini sonca, naslonil glavo na prsi in zadremal kot star maček.

Mogoče je dremal deset ali petnajst minut. Ko se je zbudil, je čutil, da se je medtem vanj priplazila zoprna, dušljiva tesnoba, in nekajkrat je moral globoko vdihniti, da se je rešil mučnega občutka. Duška se je še vedno potikala po brunarici, sonce se je odbijalo od pločevine njenega avtomobila in Sergija neprijetno ščemelo v oči. Vstal je in se odmajal v hiško. Duška se je motala okrog štedilnika in ropotala s pokrovko.

"Pristavila sem juho," je hitro zamomljala, ne da bi se obrnila proti njemu.

"Hvala, zdaj lahko greš," je rekel Sergij, saj mu je bilo jasno, da se lahko s svojimi opravki zadržuje pri njem še ure in ure, dneve in dneve, saj vse njeno življenje pravzaprav ni bilo nič drugega kot nepregledna množica drobnih in najdrobnejših opravkov.

"Samo še pometem, se odpeljem v trgovino v vas, če kaj potrebuješ, počakam, da se juha skuha do konca, potem pa bom šla," je naštela Duška iznad štedilnika.

"Starava se," je Sergij grobo vrgel proti njej, "človeku pri teh letih lahko marsikaj odpove. Tebi je odpovedal sluh: pravim, da lahko greš. Želim, da greš," je odločno in odsekano rekel proti njej.

Duška ga je pogledala s precenjujočim pogledom. Čeprav si je že v Ljubljani rekla, da se res samo odpelje do brunarice, tam za moža postori najnujnejše in se potem vrne domov, je imela v avtu veliko plastično vrečko s perilom in dodatno obleko; pravzaprav se je vseskoz nadejala, da bo lahko ostala na Dolenjskem. Zdaj je videla, da se zoprno tuji in sovražni pogled njenega moža zapikuje vanjo tako neizprosno, da bo morala oditi.

"Prav," je užaljeno spustila pokrovko na lonec, "sam si skuhaj do konca," mu je zabrusila, zavedajoč se, da nima niti najmanjše predstave, koliko časa se mora kuhati juha.

"Ja, brez skrbi," je zagodel Sergij in počakal, da se je spravila iz brunarice.

Opazoval je, kako se je ihtavo usedla v avto in za seboj zaprla vrata, ne da bi ga pogledala. Slišal je hreščav napor motorja, ta se je upiral neveščemu vžigu in potem končno stekel, gledal je za avtomobilom, kako

je cukavo poskakoval po gozdni poti. "Sama si je kriva," je zamrmral noter vase, čeprav je čutil, da mu grobost do nje ni v zadovoljstvo.

Takoj ko je izginila v gozdičku, si je ogrnil staro, obrabljeno bundo in se odpravil na sprehod. Tako kot vedno je šel do reke, hodil ob njej do prvega mostička, se po preperelih deskah, skozi katere je bilo tu in tam videti leno zelenkastorjavo gmoto vode, odpravil na drugo stran in se potem izgubil v gozd. Listje je bilo mokro, drselo mu je po strmih pobočju, odlomil si je palico in si pomagal z njo, dokler ni prisopihal do planote, kjer se je začela njegova priljubljena krožna pot. Poznal je vsako drevo ob njej, že kot otrok je očetu pomagal pri košnji na planoti. Pozneje, ko je odšel v Ljubljano, se je v rojstno vas vračal le dvakrat ali trikrat na leto. Šele ko sta starša drug za drugim iste jeseni umrla in je bilo njemu že skoraj štirideset let, se je zavedel, da se v tej dolenjski zemlji ne skriva le zibel njegove krvi, ampak tudi grob; ni mu bilo sicer žal, da je prodal vlažno domačijo staršev, potrebno temeljite prenove, vendar je bil vesel, da sosed takrat ob domačiji ni želel kupiti tudi kosa neuporabne zemlje ob reki, na kateri si je pozneje lahko zgradil brunarico. Čutil je, kako je zemlja pod njim mehka in topla, iz tal in vej so buhteli sveži življenjski sokovi prebujajoče narave, v njem se je vzdramila silna temna želja, da bi omahnil na tla, se z obrazom zaril v vlažno zemljo, se prepustil počasnemu razpadu in po stopnjah postajal del vseobsegajoče narave. V mestu ga je bilo smrti vedno strah, tu pa se mu je zdela bližnja in domača; čutil je, da se razrašča v njem kot toplo temno pregrinjalo, ki mu bo padlo čez oči in ga rešilo vseh bolečin, nebrzdanih strasti in razočaranj, ki so razjedli njegovo dušo in iz nje naredili prenapihnen luknjičav balon, iz katerega je na stoterih mestih uhajal zrak. V Ljubljani se je v zadnjih letih vedno jasneje zavedal, da po vseh teh letih življenja med betonom pravzaprav še vedno ostaja podeželan, mnogo prej kmet kot meščan, in že sredi osemdesetih let, še preden so ga sploh začela spodjedati vedno večja razočaranja, je kdaj Dmetriju med celonočnimi pogovori in po nekaj popitih steklenicah vina ali kozarcih viskija začel melanholično stokati, da bi šel najraje za pastirja kam v tolminske hribe ali pa bi na Dolenjskem vzrejal kokoši, race in svinje.

Zdaj je med hojo po planoti premišljeval, kako so se nekateri njegovi prijatelji, ki so tako kot on prišli s podeželja v mesto, povsem pomeščanili in kako pravzaprav v sebi niso ohranili niti ščepca zemlje, na kateri so

se rodili, ampak so postali skoz in skoz umetni. "Večina politikov in drugih povzpeticov so podeželani," je premišljeval, "z večjih kmetov se človek pritepe v mesto, bolj grabežljiv in brezobziren je, namesto da bi ljudje s podeželja v brezdušna mesta prinašali vonj po naravi in spontanost, prinašajo zgolj brezmejno, stremuško željo po uspehu, saj preprosto ne razumejo, da se malce dostojnejši ljudje nekaterim stvarjem pač na daleč izogibajo, oni pa vidijo le odprto pot navzgor in se ne glede na vsa pravila zaženejo nanjo z vso kmečko grobostjo in gredo do konca, tudi če pri tem poteptajo druge." V spominu je razvrščal ljudi, ki so ga v življenju najhuje prizadeli in najbolj grdo izdali, in lahko je naštel same podeželane; bolj odmaknjene in zanikrne so bile vasi, iz katerih so prihajali, bolj poceni in brezobzirni so bili. Pomislil je, da ga v vsem življenju zares ni še nikoli ranil noben Ljubljčan – in komaj kateri meščan, hkrati pa ga je prešinilo jasno spoznanje, da je modno opevano tako imenovano meščanstvo, kolikor ga sploh je, zakrnelo ter nadvse dolgočasno v svojem pomanjkanju prave energije in da so tisti redki zanimivi ali dobri ljudje, ki jih je spoznal v življenju, kljub vsemu prihajali s podeželja ali pa kvečjemu iz kakšne revne ali ravsute meščanske družine. "Navsezadnje je tudi Zarnik kmečko dete," je zamrmral noter vase in se zavedel, da je Zarnik pravzaprav edini človek, s katerim bi se želel zdaj skupaj sprehajati po planoti. Pomislil je, da se mu je včasih zdelo, da je imel na desetine prijateljev, zdaj pa mu je ostal en sam samcat, "včasih so bili globoki časi," je rekel noter vase, "tudi tako nenaravna in nečloveška stvar, kot je bil komunizem, času ni mogla vzeti globine, zdaj pa je nenadoma vse postalo tako gladko in površinsko, da na globino niti pomisli ne nihče. Ljudje se danes ničesar ne sramujejo bolj kot globokih misli, ker so težke in neuporabne, ker nikamor ne peljejo, ker ne dajejo nobenega dobička." Pomislil je, da je imel tudi sam v sebi včasih nenehno občutek globine in je preganjal ženske in veseljaško popival zgolj zato, da je to globino sploh lahko prenesel, zdaj pa jo je kot odmev nekdanjega občutka lahko dosegel le še ob kakšni knjigi ali v samoti, daleč stran od sveta, daleč stran od vseh ljudi in navsezadnje tudi daleč stran od sebe.

Čutil je, kako se v njem dviguje topla, domačna praznina in mu vedno bolj razvezuje misli. Nekajkrat je začel tuhtati o ponujenem direktorskem mestu, vendar so se mu besede razpuščale v praznino, tako da je zavrgel

svojo voljo in se povsem vdal tišini okrog sebe. Hodil je in hodil po krožni poti planote, dokler ni sonce prišlo visoko na nebo in je na čelu najprej začutil pas ščemeče toplote in potem kaplje potu. Vmes je po lestvi iz brezovih vej zlezal v lovsko opazovalnico, kadal in dolgo brez misli strmel v bujno zeleno travo in brsteče drevje, potem pa se je spet spustil na tla in nadaljeval hojo.

Ko se je sredi popoldneva vrnil v brunarico in odprl vrata, je vanj buhnil vonj po prežgani hrani. Na štedilniku je poskakoval jušni lonec, voda v njem je že izparela. Privzdignil je pokrovko in pogledal vanj, videl je, kako se med zогlenelo zelenjavo proti njemu dviguje čudno bleda kokošja noga.